

bezpečí

Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta

PROJEKT E-BEZPEČÍ

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2014

Slovo úvodem

Vážení přátelé,

projekt E-Bezpečí, realizovaný Centrem prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého, oslavil v tomto roce již 7. výročí. Za dobu své existence prošel rychlým vývojem a stal se důležitým a uznávaným článkem v systému prevence rizikového chování na internetu. Institucionální záštitu nad projektem převzala Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, která týmu E-Bezpečí poskytla prostor pro rozšíření působnosti v oblasti vědecké, edukační a preventivní.

V průběhu roku 2014 se nám podařilo zrealizovat řadu aktivit, zejména velké množství vzdělávacích akcí pro děti i dospělé a reprezentativní výzkum zaměřený na rizikové chování českých dětí na internetu. Projekt v roce 2014 poskytl pomoc více než 270 obětem internetové kriminality, v mnoha případech v součinnosti s policií. Detailní výstupy jednotlivých aktivit jsou rozebrány v dalších částech této zprávy.

Velmi si ceníme také úspěšné spolupráce s komerčními subjekty, zejména firmami Vodafone, Seznam.cz a Google, které nám díky své podpoře pomáhají výrazně rozvíjet naše aktivity, stejně tak jako podpory MVČR, MŠMT, krajů a měst.

Dovolte mi, abych poděkoval všem, kteří se na realizaci projektu E-Bezpečí podíleli a dále podílejí – děkuji lektorskému, poradenskému i výzkumnému týmu projektu, díky patří rovněž všem donátorům, kteří naše aktivity podporují (a doufáme, že nadále podporovat budou).

dr. Kamil Kopecký

vedoucí projektu E-Bezpečí

a

Centra prevence rizikové virtuální komunikace

Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

O projektu E-Bezpečí

E-Bezpečí je národní projekt zabývající se komplexním řešením problematiky rizikového chování na internetu a souvisejícími fenomény. Specializuje se zejména na prevenci, vzdělávání, výzkum a intervenci. Realizátorem projektu je Centrum prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého.

Projekt E-Bezpečí se věnuje především těmto tématům:

- a) **kyberšikana a sexting** (různé formy vydírání, vyhrožování, poškozování obětí s využitím informačních a komunikačních technologií),
- b) **kybergrooming** (manipulativní internetová komunikace směřující k osobní schůzce s obětí),
- c) **kyberstalking a stalking** (nebezpečné pronásledování s využitím ICT),
- d) **rizika sociálních sítí** (zejména sociální sítě Facebook) a další potenciálně riziková virtuální prostředí,
- e) **spam a hoax** (šíření nevyžádaných a poplašných zpráv),
- f) **phishing a zneužití osobních údajů v prostředí elektronických médií.**

Základním východiskem činnosti projektu je **terénní práce s nejrůznějšími cílovými skupinami**, přednášková činnost, realizace preventivních vzdělávacích akcí apod. Přednášky/besedy mapují konkrétní nebezpečné jevy, nabízí možnosti prevence a strategie obrany proti útočníkům. Představa o problematice je vytvářena na základě modelových situací i skutečných kauz. Besedy mají multimediální charakter (jsou doprovázeny prezentací a videoukázkami).

Mezi cílové skupiny projektu E-Bezpečí patří **žáci základních škol, studenti středních škol, VOŠ a vysokých škol., učitelé, preventisté sociálně patologických jevů, metodici prevence, psychologové, policisté (městská policie, Policie ČR), manažeři prevence kriminality, vychovatelé, pracovníci OSPOD , pediatřia v neposlední řadě také rodiče.**

Kromě vzdělávacích akcí projekt E-Bezpečí uskutečňuje také pravidelná celorepubliková výzkumná šetření zaměřená na rizikovou komunikaci v online prostředí, provozuje online poradnu, vydává řadu tiskovin pro učitele, žáky i rodiče a realizuje mnoho dalších aktivit.

Kontakt

Centrum prevence rizikové virtuální komunikace
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc

Web: www.e-bezpeci.cz, www.prvok.upol.cz
E-mail: info@e-bezpeci.cz

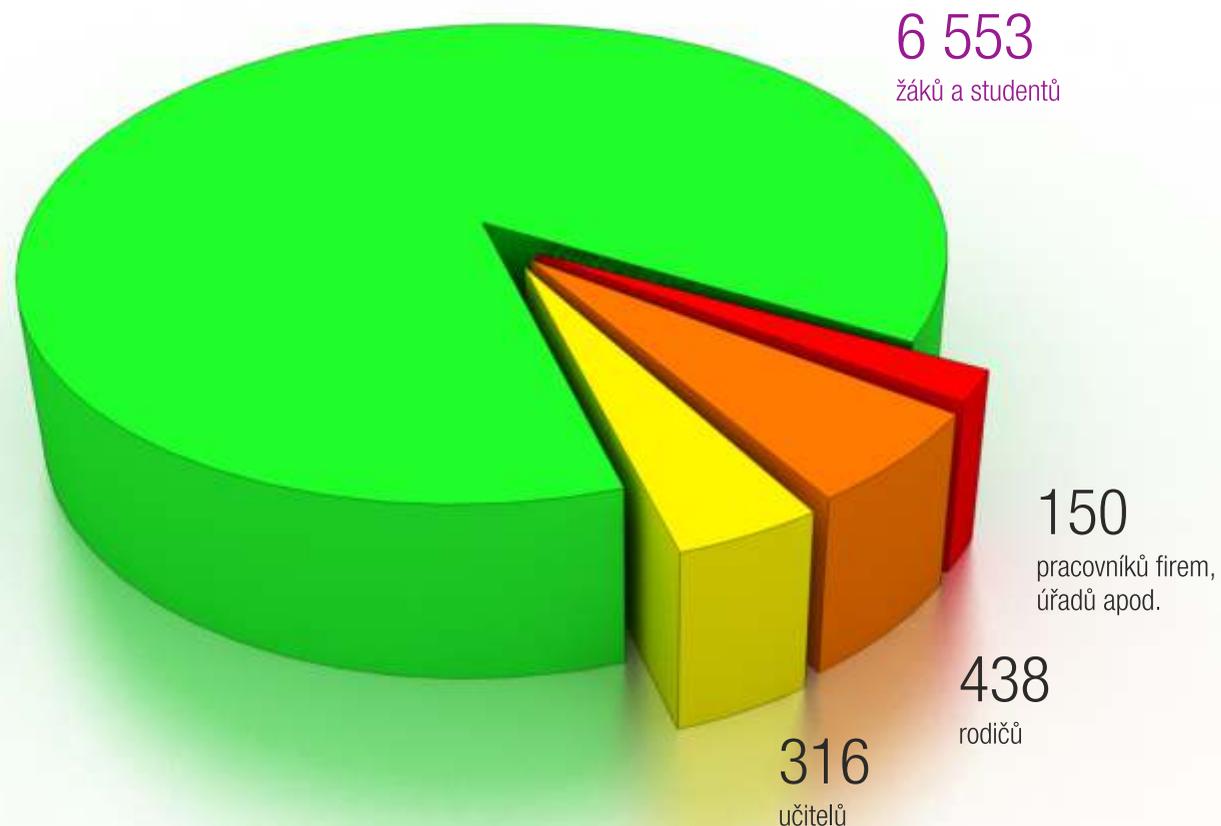

Vzdělávání (rok 2014)

Klíčovou aktivitou projektu E-Bezpečí je realizace vzdělávacích akcí pro nejrůznější cílové skupiny, zejména pro žáky základních škol, studenty středních, VOŠ a vysokých škol, rodiče, učitele, policisty, psychology, pracovníky OSPOD, firemní zaměstnance a také seniory. Vzdělávací akce jsou zaměřeny na témata spojená s rizikovým využíváním internetu a mobilních telefonů, zejména na kyberšikanu, kybergrooming, sexting, rizika sociálních sítí a ochranu osobních údajů v prostředí internetu.

Vzdělávací aktivity probíhají v rámci celé České republiky. Jsou certifikovány a akreditovány MŠMT.

Počty proškolených osob (2014)

Počty vzdělávacích akcí (2014)

- 144 vzdělávacích akcí pro děti (žáky ZŠ, studenty SŠ)
- 9 vzdělávacích akcí pro pedagogické pracovníky
- 9 vzdělávacích akcí pro rodiče
- 3 vzdělávací akce pro další cílové skupiny

Počty proškolených osob (2014)

- 6 553 žáků ZŠ, studentů SŠ, VOŠ a VŠ
- 316 učitelů
- 438 rodičů
- 150 pracovníků firem

Celková sumarizace (2007–2014)

- 29 180 žáků ZŠ, studentů SŠ, VOŠ a VŠ
- 3 143 učitelů
- 1 244 policistů
- 90 zaměstnanců firem
- 25 seniorů
- přes 900 rodičů

Detailní informace o počtech proškolených v dalších cílových skupinách nejsou evidovány.

Certifikace

V roce 2014 prošlo Centrum prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci úspěšně procesem certifikace MŠMT a Národního ústavu pro vzdělávání.

Rozsah certifikace číslo 46/16/1/CE pro program školské všeobecné primární prevence nazvaný E-Bezpečí:

1. Šikana a extrémní projevy agrese, kyberšikana
2. Sexuální rizikové chování
3. Prevence v adiktologii
4. Základní vzorce bezpečného chování napříč typy rizikového chování
5. Právní vědomí napříč typy rizikového chování
6. Prekriminální a kriminální chování napříč typy rizikového chování

Certifikace je platná do 8. 1. 2020.

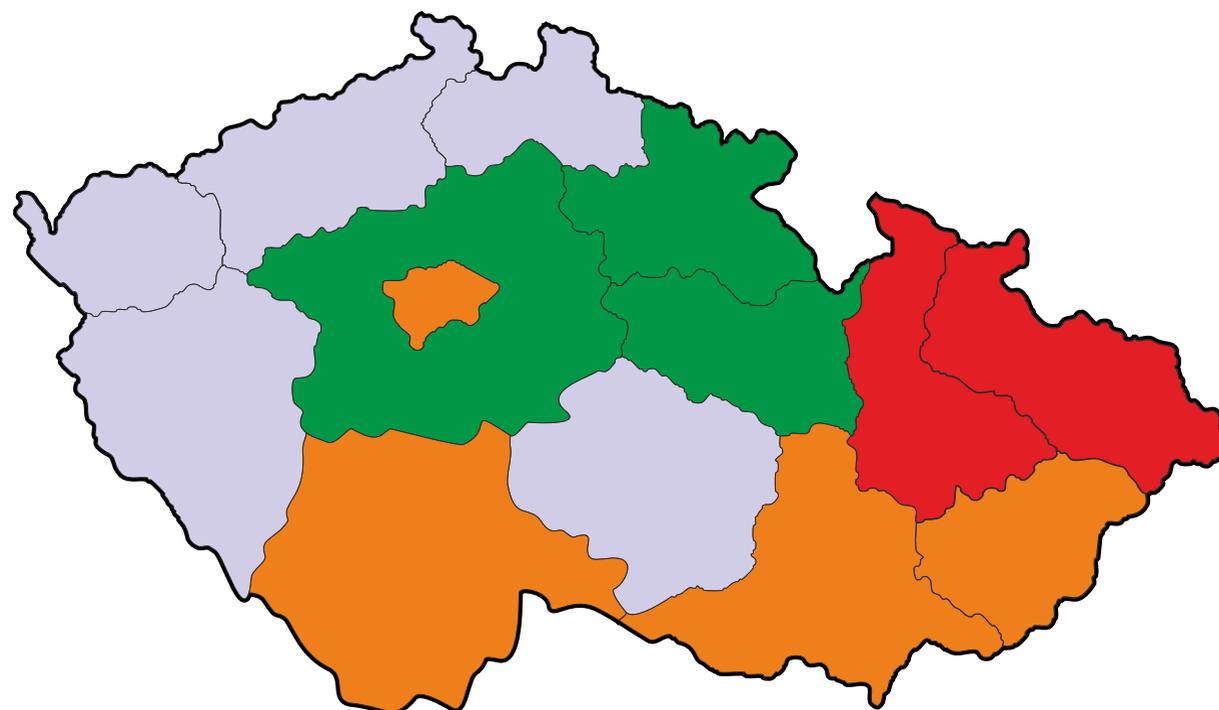
Certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování zajišťuje posouzení a formální uznání, že poskytovatel a jím realizovaný program odpovídá stanoveným kritériím kvality a komplexnosti.

Mapa působnosti projektu E-Bezpečí

Projekt E-Bezpečí působí na celém území České republiky. Díky dotacím poskytnutým z rozpočtů statutárních měst Olomouc a Ostrava probíhá nejvíce vzdělávacích akcí právě v těchto regionech (Olomoucký a Moravskoslezský kraj). Díky podpoře komerčních firem se aktivity rychle rozšiřují do dalších částí ČR. Níže uvedená mapa zobrazuje množství vzdělávacích akcí rozložených podle jednotlivých regionů.

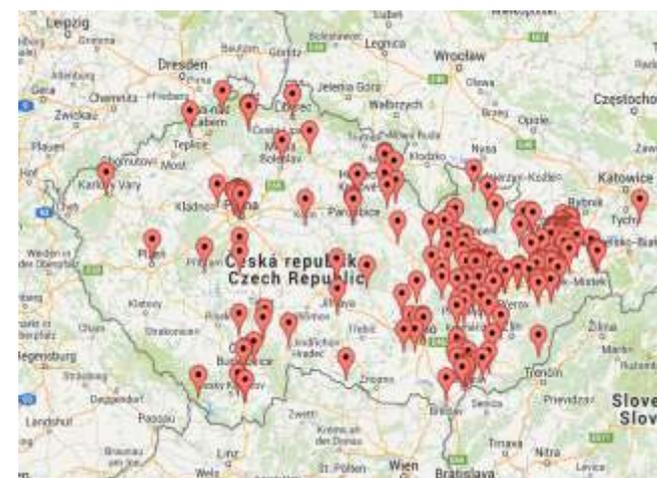
Regionální rozložení vzdělávacích akcí projektu E-Bezpečí v roce 2014

- regiony s vysokým počtem vzdělávacích akcí
- regiony se středním počtem vzdělávacích akcí
- regiony s nižším počtem vzdělávacích akcí
- regiony s malým počtem vzdělávacích akcí

Mapa proškolených institucí

Níže uvedená mapa zachycuje celkem 234 míst, ve kterých byl realizován vzdělávací program E-Bezpečí. Na mapě nejsou rozlišeny akce pro děti a pro dospělé.

Interaktivní mapa s označením konkrétních míst je k dispozici na webových stránkách projektu www.e-bezpeci.cz. Mapa je zpracována s použitím technologie Google Maps.

Ukázky ze vzdělávacích aktivit

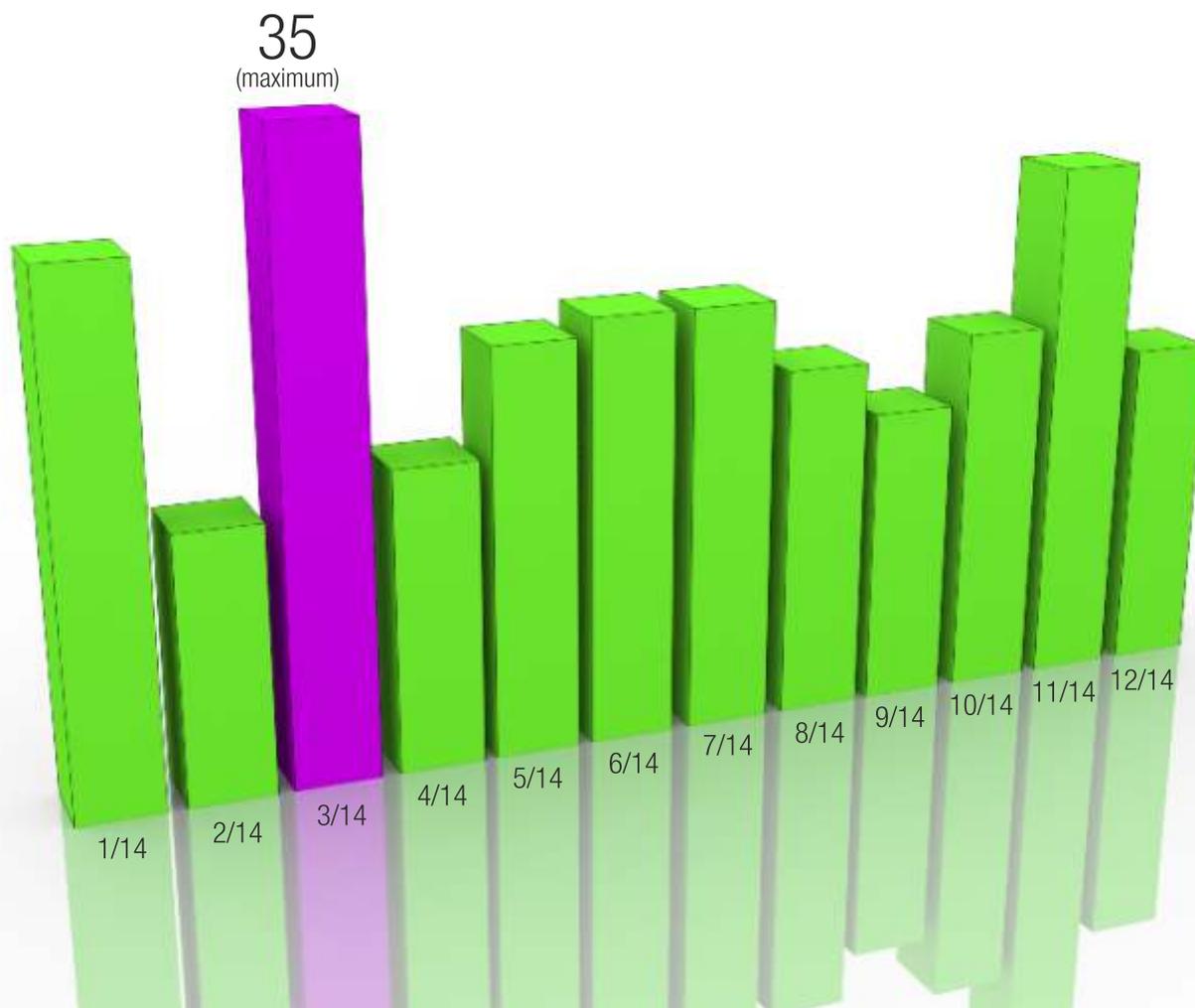

Online poradna (rok 2014)

Důležitou aktivitou projektu E-Bezpečí je online poradna, jejíž provoz byl zahájen v roce 2010. Poradna poskytuje bezplatné anonymní poradenství všem, kteří se dostali do obtížné životní situace spojené se zneužitím internetu či mobilních telefonů.

Poradna je provozována ve spolupráci s Policií ČR, statutárním městem Olomouc, statutárním městem Ostrava a Pedagogickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci. Dále spolupracuje s Linkou bezpečí, bezpečnostními experty firem Seznam.cz, Google, Vodafone a dalšími poradenskými linkami a krizovými centry.

Počty případů řešených v roce 2014

Aktivity online poradny (2014)

- 274 řešených případů
- 17 případů předáno k řešení Policii ČR
- provedeno 52 blokadí závadného obsahu na internetu
- web: www.napisnam.cz

Nejčastěji řešené problémy

(řazeno dle frekvence)

- stalking (nebezpečné pronásledování)
- únik intimních materiálů do prostředí internetu (sexting)
- útok na e-mailový či jiný účet, krádež hesla
- kyberšikana a další formy virtuální agrese
- závadný obsah na sociálních sítích
- vydírání, vyhrožování v prostředí internetu

Celková sumarizace (2010–2014)

Od doby svého vzniku v roce 2010 řešil tým online poradny projektu E-Bezpečí více než 1 100 případů spojených se zneužitím internetu a mobilních telefonů.

274

řešených případů
v roce 2014

Výzkum (rok 2014)

Tým projektu E-Bezpečí každoročně realizuje rozsáhlý celorepublikový výzkum, který je zaměřen na penetraci rizikových komunikačních jevů spojených s používáním ICT do populace českých pubescentů a adolescentů.

V roce 2014 byl ve spolupráci s firmami Seznam.cz, Google a Nadací Vodafone zrealizován národní výzkum **Nebezpečí internetové komunikace 5**, do kterého se zapojilo více než 28 000 respondentů. Výsledky výzkumu jsou k dispozici na www.e-bezpeci.cz.

Nebezpečí internetové komunikace 5

- více než 28 000 respondentů z celé ČR
- věková struktura 11-17 let
- 71 otázek

V roce 2014 tým projektu E-Bezpečí dále uskutečnil výzkum **Nebezpečí internetové komunikace u slovenských dětí**, do kterého se zapojilo více než 1000 respondentů ze všech regionů Slovenské republiky. Výsledky jsou rovněž k dispozici na webu E-Bezpečí.

Granty a dotace (rok 2014)

Tým projektu E-Bezpečí každoročně usiluje o získání dotací na zajištění co největšího počtu edukačních a výzkumných aktivit. Díky dotační podpoře jsme schopni nabízet množství vzdělávacích akcí pro konkrétní cílové skupiny zdarma. K nejdůležitějším poskytovatelům dotací na aktivity projektu E-Bezpečí patřila v roce 2014 statutární města Olomouc a Ostrava, se kterými již spolupracujeme několik let, MŠMT a MVČR. Mezi důležité donátory rovněž patří významní zástupci firem poskytujících internetové služby a mobilní technologie, jako je Vodafone, Google a Seznam.cz.

Poskytovatelé grantové podpory

- Statutární město Olomouc (Městský program prevence kriminality)
- Statutární město Ostrava (Městský program prevence kriminality)
- Nadace Vodafone Česká republika (nadační program Technologie pro společnost)
- Google Česká republika (úcelová dotace)
- Seznam.cz (úcelová dotace)
- Ministerstvo školství ČR a Ministerstvo vnitra ČR (úcelová dotace)

Přehled grantů řešených v roce 2014

- E-Bezpečí pro Olomouc a Ostravu 2014
- E-Bezpečí - nebezpečí elektronické komunikace
- Online poradna Centra PRVoK pro oblast rizikového chování na internetu (etapa 2014)
- E-Bezpečí s Google, Seznam.cz a Vodafone 2014

OSTRAVA!!!

SEZNAM.CZ

Google™

Publikace, tiskoviny

Nedílnou součástí edukačních a intervenčních aktivit projektu E-Bezpečí je publikace tiskovin shrnujících aktuální situaci v oblasti problematiky rizikového chování v prostředí internetu. Tyto materiály jsou určeny zejména učitelům a osobám pracujícím s dětmi, rodičům a dětem. Produkované materiály jsou k dispozici v tištěné i elektronické podobě (zdarma ke stažení na stránkách www.e-bezpeci.cz).

Publikace, tiskoviny, odborné texty

A. Odborné monografie

- Rizika internetové komunikace v teorii a praxi
- Rizikové chování studentů Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci v prostředí internetu
- Nebezpečí internetové komunikace IV

B. Tiskoviny pro žáky a učitele

- Rizika sociální sítě Facebook (2. vydání)
- Online poradna E-Bezpečí (2. vydání)
- Přehledový list Kyberšikana I, II (dotisk)
- Přehledový list Kybergrooming (dotisk)
- Nebezpečné jevy spojené s používáním internetu a mobilních telefonů (dotisk)
- Pracovní list Rozpoznej sexuálního útočníka

C. Další materiály

- Výzkum bezpečnosti počítačových hesel mladých uživatelů internetu (výzkumná zpráva)

Odborné monografie byly publikovány v rámci projektu E-SYNERGIE - vědeckovýzkumná síť pro rizika elektronické komunikace (CZ.1.07/2.4.00/17.0062).

Více informací o projektu naleznete na www.esynergie.cz.

Internetový portál E-Bezpečí

Internetový portál E-Bezpečí poskytuje návštěvníkům informace z oblasti rizikového chování ve virtuálních prostředích, zejména na internetu. Portál je primárně určen pedagogům a rodičům, je však využíván rovněž vysokoškolskými studenty, policisty, sociálními pracovníky a v neposlední řadě také dětmi.

Portál je zařazen mezi doporučené zdroje Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR pro oblast primární prevence se zaměřením na elektronická média.

www.e-bezpeci.cz

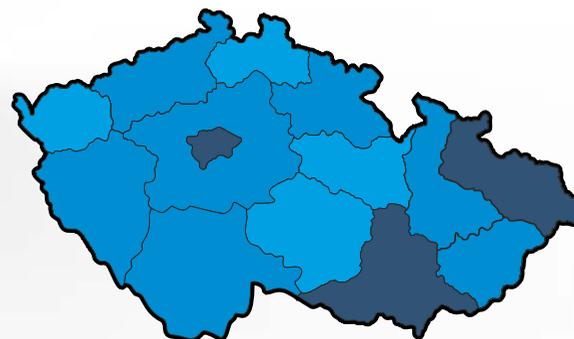
93 257

návštěv
v roce 2014

68 164

unikátních návštěvníků
v roce 2014

Rozložení návštěv portálu E-Bezpečí podle regionů
(za období 1. 1. 2014 až 31. 12. 2014)

15 ————— 19 612

Internetový portál E-Bezpečí

- Základní informační platforma projektu E-Bezpečí.
- Více než 1 000 odborných textů (články, studie...).
- Více než 90 % původních informací.
- Portál je propojený s online poradnou.
- Informační zdroj doporučený MŠMT ČR.
- Adresa: www.e-bezpeci.cz nebo www.ebezpeci.cz.

Obsah portálu

- Texty mapující rizikové chování na internetu.
- Odborné studie.
- Výsledky terénních výzkumů.
- Prezentace pro učitele, rodiče a žáky.
- Tiskoviny pro učitele a žáky.
- Archiv rozhlasových pořadů E-Bezpečí.
- Interaktivní mapa proškolených institucí.
- Nabídka vzdělávacích aktivit.

Internetové odkazy

<http://www.e-bezpeci.cz>
<http://www.ebezpeci.cz>
<http://vzdelavani.e-bezpeci.cz>
<http://sl.e-bezpeci.cz>
<http://www.napisnam.cz>
<http://www.sexting.cz>
<http://www.e-bezpeci.cz/jitcinejit>
<http://www.ditevohrozeni.cz>
<http://www.kybersikana.cz>

Další aktivity

Dětská univerzita Univerzity Palackého

Centrum prevence rizikové virtuální komunikace již několik let zajišťuje vzdělání dětí v rámci projektu Dětská univerzita Univerzity Palackého. Během této akce mají děti ve věku 8-12 let unikátní příležitost vyzkoušet si vysokoškolské studium na Univerzitě Palackého a díky interaktivním přednáškám workshopům se seznámit s nejrůznějšími vědními obory.

Další informace: www.pevnostpoznani.cz/detska-univerzita

Veletrh vědy a výzkumu Univerzity Palackého

Veletrh vědy a výzkumu Univerzity Palackého v Olomouci je tradiční akce, jejímž cílem je zábavnou a poučnou formou přiblížit dětem i dospělým všechny oblasti vědy netradičními pokusy a prezentacemi (např. formou divadelních představení, chemickými experimenty s výbušnými a hořlavými látkami, představením lidského těla, jak ho neznáte či zajímavými sportovními aktivitami).

Projekt E-Bezpečí je jedním z vystavovatelů. Návštěvníci stánku E-Bezpečí si mohli vyzkoušet např. rozpoznávání falešných profilů, identifikaci internetových abuzérů v prostředí internetu, rozpoznávání skutečných a modifikovaných fotografií a videí na internetu apod. Seznámeni byli rovněž s různými formami kyberšikany, sextingem, dospělí pak ocenili důležité informace o stalkingu a nebezpečném vydírání.

Další informace: www.popup.upol.cz/veletrh2014

Další aktivity

Webrangers

Projekt Web Rangers, realizovaný českým Googlem ve spolupráci s E-Bezpečím a Google EDU Group ČR, se zaměřuje na žáky ve věku 13-15 let z celé České republiky. Cílem projektu je motivovat teenagery z celé České republiky, aby mezi sebou šířili znalosti a zkušenosti s bezpečným užíváním internetu.

Více o projektu naleznete na www.webrangers.cz.

Rozhodni se sám

Rozhodni se sám je celodenní prezentační a sportovní akce zaměřená na prevenci rizikového chování dětí a mládeže na internetu. Letošní ročník s podtitulem Bezpečně na síti se uskutečnil ve Žďáře nad Sázavou. Akci pořádalo Kolpingovo dílo ČR, Spektrum – centrum primární prevence a drogových služeb, rodinné centrum Srdíčko a další instituce. Patronem letošního ročníku se stal Ben Cristovao, odbornou záštitu nad akcí převzal Kamil Kopecký (E-Bezpečí) a Martin Kožíšek (Seznam se bezpečně!).

Partneři

Rádi bychom poděkovali všem partnerským institucím za podporu v roce 2014.

OSTRAVA!!!

SEZNAM.CZ

Google™

aukro

Naši partneři:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
 Ministerstvo vnitra ČR
 Google ČR
 Seznam.cz
 Policie ČR
 Statutární město Olomouc
 Statutární město Ostrava
 Nadace Vodafone
 Vodafone
 Český rozhlas Olomouc
 Česká televize
 Olomoucký kraj
 Linka bezpečí
 Aukro
 IBM
 a další

Kontakty

Poštovní adresa:

Centrum prevence rizikové virtuální komunikace (Centrum PRVoK)
Projekt E-Bezpečí
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc

E-mailové kontakty:

info@e-bezpeci.cz (obecný e-mailový kontakt)
vzdelavani@e-bezpeci.cz (oddělení vzdělávání)
redakce@e-bezpeci.cz (redakce portálu E-Bezpečí)
prvok@upol.cz (kontakt na Centrum PRVoK)

Telefony:

+420 777 146 808 (vedoucí projektu)
+420 777 588 382 (objednávky vzdělávacích akcí)

Facebook:

www.facebook.com/ebezpeci

Web:

www.e-bezpeci.cz, www.ebezpeci.cz (centrální portál)
www.prvok.upol.cz (web Centra PRVoK)
www.napisnam.cz (online poradna)
www.ditevhrozeni.cz (první pomoc pro pedagogy a vychovatele)
www.sexting.cz (miniwebsite zaměřený na oblast sextingu)

Vydalo:

Centrum prevence rizikové virtuální komunikace
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Olomouc, 2015

Vydalo Centrum prevence rizikové virtuální komunikace
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc

www.prvok.upol.cz

© 2015 Všechna práva vyhrazena.